

Připomínka polských kloubových autobusů Škoda 706 RTO

10.07 2017 07:55, Redakce, Nezařazené

Kromě výroby legendárních vozů Škoda 706 RTO v sólo provedení plánoval n. p. Karosa rovněž výrobu článkového modelu, a to v městské, linkové i meziměstské variantě. Nakonec však plány skončily u jediného prototypu linkové verze, jenž byl vyroben v roce 1960. Sešrotován byl tento vůz v roce 1969 a dnes je možné obdivovat alespoň repliku tohoto unikátního vozidla.

Kloubové autobusy RTO ovšem přesto vznikly ve větších počtech. Sami si je zhotovili provozovatelé v Rumunsku a Polsku. V případě polských autobusů je přitom možné opakovaně nalézt v českém prostředí informace, že vozidla byla vyráběna na základě licence z Československa. To je ovšem značně nepřesné. Je pravda, že v Polsku byla v roce 1959 na základě dohody z předešlého roku mezi Československem a Polskou lidovou republikou zahájena výroba licenčních autobusů RTO v závodě Jelcz, dokumentace ovšem byla předána výhradně ke stavbě linkových vozů (navíc upravených podle polských požadavků), a teprve později také k přívěsům B50 (které u nás nebyly výrobně nikdy realizovány a v Polsku se pak vyráběly pod označením Jelcz PO-1E, budeme-li brát verzi pro ČSSR).

Jak se tedy kloubové autobusy RTO do Polska dostaly? Jejich výrobu si zajistil sám varšavský DP, přesněji podnik MPA (Miejskie Przedsiębiorstwo Autobusowe), který měl na starosti zajišťování provozu autobusové dopravy ve městě. Ten k tomuto účelu použil sólo autobusy Škoda 706 RTO, přičemž podle dostupných informací byly k přestavbám používány primárně autobusy po dopravních nehodách. S ohledem na to, že byla používána různá provedení vozů, nebyly mnohdy přední a zadní díl identické (což se projevovalo na první pohled například odlišnými větračkami oken).

První vlastní kloubový autobus Škoda 706 RTO si v Polsku postavili již v roce 1962, v té době ještě stále běžely zkoušky originálního kloubového vozu od Karosy (Škoda 706 RTO-K). Dopravce MPA značil nový typ jako AP-62. Číslovka označovala rok výroby, zkratka AP byla vytvořena z prvních písmen sousloví „autobus przegubowy“ (tj. kloubový autobus). Celkem bylo ve Varšavě postaveno 22 článkových vozů (o délce 17,8 m) za využití vozů Škoda 706 RTO. Následně došlo k předání výrobní

dokumentace z MPA do Jelcze a k zahájení výroby typu Jelcz AP-02 (již jako nového autobusu), který byl později nahrazen o mnoho úspěšnějším typem Jelcz 021 (ten vznikl v počtu více než 3.000 vozů). Poslední Jelcz 021 byl vyroben až v roce 1979. Kromě Polska se dodávaly tyto autobusy prokazatelně také do východního Německa.

Kloubové autobusy AP-62 a následně vyráběný model Jelcz AP-02 tedy nevznikly v žádném případě na základě předání dokumentace na výrobu kloubových vozidel z Československa do Polska, ale původně z vlastní iniciativy dopravce ve Varšavě. Některé zdroje uvádějí, že dokumentace ke kloubovým vozům RTO z ČSSR se možná dostala do Polska až později a mohla ovlivnit konstrukci autobusů Jelcz 021 (ty byly oproti modelům AP-62 i Jelcz AP-02 kratší, když dosahovaly délky 15,88 m, což se přibližovalo československému prototypu RTO-K, který měl délku 16,12 m). Tak či tak však v té době měli v zemi našeho severního souseda s výrobou kloubových autobusů již vlastní bohaté zkušenosti.

Libor Hinčica

Url: Připomínka polských kloubových autobusů Škoda 706 RTO